

Onwaarschijnlijk gesprek met het RIVM

Nieuw Venster

LISA BOUYEURE

De Tilburgse timmerman Peter sloeg woensdag op Facebook groot alarm: 'Schokkend telefoon gesprek (sic) gehad met RIVM. Conclusie griep 2018 erger dan corona.' Als bewijs een zeven minuten durend filmpje van zijn smartphonescherf waarop te zien is dat er met een 0800-nummer wordt gebeld. De man aan de andere kant van de lijn, volgens Peter dus een medewerker van het RIVM, doet inderdaad opzienbarende uitspraken. 'Het kan natuurlijk best zijn', stelt hij bijvoorbeeld, 'dat als er nu mensen aan griep overlijden, dat dat misschien makkelijk onder het kopje corona verdwijnt.' 'En het is ook zo', vervolgt de man, 'dat als iemand positief getest is en die overlijdt aan iets anders, bijvoorbeeld een verkeersongeluk, dan wordt dat ook onder coronadoden gerekend.' Nee maar. Eindelijk de waarheid aan het licht. Peters filmpje werd in anderhalve dag meer dan 800 duizend keer bekeken en kwistig gedeeld op Facebook en andere sociale media.

KINDERSPEL: HET IS EENVOUDIG OM MENSEN MET EEN FILMPJE OP FACEBOOK OP HET VERKEERDE BEEN TE ZETTEN. ZIEN WE HIER ECHT EEN SCREENSHOT VAN EEN TELEFOONGESPREK MET DE RIJKSOVERHEID? FACEBOOK

Klein detail: het getoonde nummer is niet van het RIVM maar is een algemeen informatienummer van de Rijksoverheid. Peter werd dus op zijn best te woord gestaan door een callcentermedewerker die in makkelijk te ontcrachten complotten gelooft, maar zelfs dat valt te betwisten.

Hoewel de Tilburger zich in het gesprek voordoet als een bange timmerman met door collega's aangewakkerde coronavrees, leert één blik op zijn Facebookpagina dat hij er iets minder onbevangen instaat. Al sinds juni wordt zijn profielfoto gesierd door de tekst 'NEE! géén 1,5 meter maatschappij' en deelt hij bijna dagelijks berichten waaruit zijn afkeer van de maatregelen blijkt, net als zijn rotsvaste geloof in het wondermiddel hydroxychloroquine. Ter afwisseling foto's van drukbezochte vrijheidsmarsen en verlaten teststraten, Grapper- en Osterhaus-memes

en YouTubevideo's van Jensen en het nieuwe FvD-orakel Tisjeboy Jay. Een kritische Facebooker, als dat nog geen contradictio in terminis is, zou het op zijn minst opvallend moeten zijn dat uitgerekend deze Peter een medewerker aan de lijn krijgt die al zijn vermoedens bevestigt, en dat gesprek ook nog vanaf de allereerste begroeting heeft opgenomen.

Vergeleken met de griezelig echte deepfake-video's die de laatste jaren opduiken, is het kinderspel om andere audio onder een filmpje te plakken of de naam van een vriend in een telefoonnummer naar keuze te veranderen. En komen er niet automatisch haakjes om 0800 te staan als je het intoetst? Ik belde met een covid-19-woordvoerder van het ministerie van Justitie en Veiligheid, die het verder uit liet zoeken. 'We hebben vrij grondig gekeken op basis van naam, datum en tijdstip, stemgebruik van medewerkers, de lengte van het gesprek en het feit dat de man in het filmpje een halfuur in de wacht heeft gehangen. De wachttijd was op dat moment maar 6 minuten en ook het gesprek zelf hebben we niet terug kunnen vinden, terwijl alles wordt opgenomen.' Ook benadrukte hij dat de telefonisten met antwoordprotocollen werken en dus niet in het wilde weg met belers meespeculeren.

Het is kortom wel erg onwaarschijnlijk allemaal. Toch heeft het filmpje 800 duizend mensen weten te bereiken. Onder hen healer en ademcoach Anja, die bovengemiddeld kritisch reageerde. 'Er gaat al veel rommel rond op Facebook', schreef ze, 'ik hoop dat dit wel een echt gesprek is?' Na een waterdichte fact-check van Peter zelf ('is echt geloof me') pakte Anja meteen door: 'Heb de video gedeeld en vanochtend in mijn yogastudio afgedraaid.' Ondertussen had ze met haar woorden precies de succesformule van dit soort berichten weten te vangen: de vurige hoop dat het echt is.
